

Bergvesenet

Postboks 3021, 7002 Trondheim

Rapportarkivet

Bergvesenet rapport nr BV 87	Intern Journal nr	Internt arkiv nr	Rapport lokalisering Trondheim	Gradering Åpen
Kommer fra ..arkiv Trondheimske	Ekstern rapport nr	Oversendt fra	Fortrolig pga	Fortrolig fra dato:
Tittel Rapport over Lossius grubefelt ved Rauhammeren.				
Forfatter Aalen, O. E. Dahl, Peter		Dato 1918	Bedrift	
Kommune Røros	Fylke Sør-Trøndelag	Bergdistrikt Trondheim	1: 50 000 kartblad 16204	1: 250 000 kartblad
Fagområde Geologi	Dokument type	Forekomster Lossius Rauhammeren		
Råstofftype Malm/metall	Emneord Kis			
Sammendrag				

Rapport over Lossius grubefelt ved Rødhammeren.

Lossius grube, befaret 29. oktober d.å. ligger ca. 11 km. øst for Røros ved foten av Rødhammerfjeldets vestsider, 800 m. over havet.

Rødhammeren er et kromfelt i serpentinit og olivinitt, hvor krom opptrer i tellrike gangstråler.

Ved foten av Rødhammeren og rundt denne opptrer på flere steder kobber og magnetkis i et leie av almindelig lerskifer og kvartsskifer, som mot dypet synes å gå ind under kromfeltet.

En av de betydeligste av disse forekomster er Lossiusgruben, den eldste grube i Rørosdistriktet, idet den blev utet 28/8 1644.

I dagen dersteds sees i forskjellige høider 4 nogenlunde parallelt løbende zoner av ertsførende skifer, med strøk n.v.-s.ø., fald omkr. 20 ° mot nord, hvorav:

A. Lossiusgruben (se ridset) er opfaret ved faldort efter gangen i en lenglde av ca. 27 m. ind i det ved en slette skarpt avgrensede serpentinit. Mot nord er drevet 2. tverslag, som dog går over gangen i grubens hengende. Gangen består av magnetkis med roser og drummer av kobberkis og har nærmest serpentinfeltet en mektighet av 1.5 m. Et utskutt borhull i saalen ved s. viste desuten at gang gjenstår i saalen under et nogle tommer tykt skiferlag. Mektigheten ved øvre tverslag var ca. 50 cm, ved nedre tverslag ca. 80 cm.

Gangzone B. ligger på et høiere nivå i skifrene, 55 m. nord for A. og fører ædel Cu-kis og magnetkis. Mektigheten ned på en i skjæringens bund mot vest svakt faldende store lersjøl er ca. 1.3 m. Under denne konstatertes ved opgravning på stedet gangmasse, som dog syntes noget mere magnetkisholdig.

På stedet henligger ca. 2 1/2 tons malm med en antagen gehalt av omkr. 5 a 6 % Cu.

I Undre gangzoner C og D langt mot syd var de eldgamle skjæringer for en stor del fylt av nedraset grus, jord og løst fjeld, men også her såes en mindre kobberholdig magnetkisgang, som det syntes med samme strøk og fald. Terrenget omkring forekomstene var jordlagt.

Forsøksdrifter:

- I. Forekomst B er absolut drivverdig og kan og bør av hensyn til årstiden, straks en akkordpris, f.eks. kr. 4.50 pr. 1/2 tønne - kr. 18.- pr. tons skeidet, antagelig ikke under 4 % holdig malm settes gjeldende for 1. måned. Grubedrift på alm. dagsverk uten effektkontroll bør absolutt frarådes. Hvis kvaliteten holder seg mot dybet, bør en overbygget motorheis eller krabbekran plasseres ved e for at få haldestyrt, og faldort drives i retningen e-f.
- II. Motor eller krabbekran anbringes på det naturlige platå b og faldort drives efter linjen b - c. Man vil her ant. få endel omkring 4 % holdig malm. Denne drift blir neppe lønnende, men en etterpå følgende strossedrift vil sannsynligvis vise sig lønnende.

Til en begynnelse kan en almindelig håndvinch med kiver og slæpebane (grenspirer) benyttes.

Ved d er neddrevet en eldgammel - av løst fjeld opfylt - synk. Sannsynligvis findes i denne en underliggende gangstråle, den samme som sees i skjæringen ved t. Ved A. henligger ialt ca. 7 tons ca. 4 a 5 % holdig malm.
- III. C og D kan undersøkes ved en 12 a 14 m. dyb lodret synk. Ca. 1 1/2 ton 4 a 5 % malm ligger dersteds. Ialt henligger således ca. 11 ton ved forekomstene.
- IV. Samtlige gangzoner kan undersøkes ved diamantborhul. Et sådant boret ved og lodret på gangenflaten med heldning 70 ° mot syd vil få en dybde av ca. 50 m.

Prisen pr. løbende m. ort 2 x 2 m. er f.t. ca. 70 - 90 kr.

etter fjeldets beskaffenhet. Strossepris 5 - 6 kr. pr.m3. Frakt pr. ton til Røros 20 kr. (I normale tider 10-12 kr.) Malmen kan fremkjøres også om sommeren ved bygning av et veistykke nogle hundrede meter til en eldre gårdsvei, der delvis burde istandsettes. Krommalm fra en nærligger kromgrube blev således kjørt efter denne ifjorsommer. Malmen kan også fraktes i motorpram over Dybsjøen.

Røros 31-10-1918.

O.E. Aalen.

grubemåler.

17/12 1938.

Kommisjonen for nye Arbeidstiltak, Planlegging og Selvberging.

Observatoriegt. 1.

O s l o .

Den nærede tiltakskommisjon har sendt mig til uttalelse Faste Strømmevolds søknad av 28/9 1938 om kr. 30.000.- til undersøkelse av Rauhammer malmfelt i Røros landssogn.

I den anledning skal jeg få nevne følgende.

Rauhammer malmfelt ligger mellom Djupsjøen, Harsjøen og Håelven, ca. 13 km. fra Røros og ca. 4 km. fra landevei.

Den gamle Lossiusgruben ligger i sydenden av feltet. Lossiusgruben blev mutet av Lorentz Lossius i 1644. Mutingsbrevet er utstedt til Lossius og hans consort Peter Petersen på en erts-gang som lå i "Trundhiembs Lehn, Holtålen's Kirchspiel, Aalens Annex zwei meil Weges østen von Røros unter einen Field Røehammer genannt".

Lossius synfor malmfunnet i 1644 og satte arbeide igang i 1645 i 3 måneder, men opgav det da han ikke fant det videre lovende.

Siden den tid er det visstnok ikke utført synderlig arbeide, muligens er synken drevet et lite stykke dypere, så den nu er ca. 12 m. dyp, men hermed er også arbeidet innstillet og feltet opgitt.

Den som nu sist har mutet og fremdeles frister feltet er Faste Strømmevold, Røros. Han har ikke gjort noget i Lossiusgruben, men har angrepet feltet lengere vest med diverse røskningsarbeider, således som han beskriver i sin rapport.

Det viser sig her at Lossiusgruben er den sydligste del av en rekke malmzoner som ligger nær inntil kontakten med olivin og serpentinsteinfeltet, som utgjør en del av området i denne fjelltrakt.

En del av malmzonene går i selve kontakten av serpentinfeltet Andre ligger meget nær inntil kontakten.

Strøket er i nordvestlig retning. Fallet er ca. 40° i østlig retning inn under olivinsteinen. Fra Lossius grube i syd kan man følge malmfeltet i dagen ca. 300 meter mot nordvest. Her finnes en mengde rust og større og mindre forrustede malmblokke, som tydelig viser malmens utgående i dagen.

Terrenget er meget overdekket av ur, stein, grus og moræne, så intet fast fjell er synlig. Kun i de av Faste Strømmevold utgravne skjæringer finner man malm dels i fast fjell, dels i større eller mindre malmblokke nær fast fjell.

Det synes tydelig at Lossius ikke kan ha vært opmerksom på betydningen av rustmassene og de løse malmblokke, da der intet av betydning har vært gjort av arbeide for å nå inn på fast fjell i partiet nordvest for Lossiusgruben. Der synes nok være arbeidet på nogen få punkter, men kun gravet litt i morænen. Arbeidet er opgitt før man har nådd ned i malmzonen.

Faste Strømmevold har drevet sine skjæringer ned til fast fjell og funnet malmzonene, men de er sterkt forrustet. Der må yderligere arbeides for å finne frisk malm i fast fjell. Tyngden av malm ligger sikkert nordvest for Lossiusgruben. Det ser ut til å være flere malmzoner som synes forløpe parallellt i nordvestlig-sydvestlig retning. De følger nøie olivin og serpentinsteinfeltets grense mot nordvest.

I Lossiusgruben er malmektigheten 0.65 m. Se skisse.

"	Skjæring nr.2	"	"	1.75	"	"	"
"	"	"	3	"	ca.6-8	"	"
"	"	"	4	"	impregnasjon av forvitret kobber-		
"	"	"	5	"	"	"	malm.
"	"	"	6	"	1.2	m.	"
"	"	"	7	ubestemt mektighet med rustmasser og malmblokke.			

Rustmassene og malmblokkene fordeler sig ellers nokså jevnt over hele feltet i visse zoner og tyder på tilstedeværelsen av flere malmzoner, således som av Faste Strømmevold antydnet på hans vedlagte skisse 1:1000.

Malmen er magnetkis, kobberkis, zinkblende, blyglans. Strømmevold har forsøkt å utta en samfengt prøve av malmen. Denne gav som resultat:

Cu.	3	%
Zn.	3	"
Pb.	3	"
Ni.	0.5	%
Ag.	85	gr.pr.tonn.
Au.	1	" " "

Dette er jo ganske gode gehalter, men hvor gjennemsnittet for malmen ligger er fremdeles et åpent spørsmål, da man ikke har funnet tilstrekkelig frisk malm til å kunne bedømme dette spørsmål. Et skeidemalmparti på 7 tonn blev i sin tid solgt til A/S Røros Kobberverk, som prøvetok det og kjøpte det med 4.63 % Cu.

Man bør være opmerksom på malmens forholdsvis høie Ni-gehalt, 0.5 % Ni. Denne er sikkert kun knyttet til magnetkisen og det turde være mulighet for at denne kunde holde så pass stor Ni-gehalt i ren kis at den kan få økonomisk betydning. Magnetkisen kan nemlig ved flotasjon med letthet separeres for sig selv.

Forholdet mellem

Forholdet i denne henseende ligner Lekamalmen. Dessuten må man bemerke malmens høie gehalt av sølv og gull, som sannsynligvis er knyttet til blyet og til kobberkisen.

Malmen er kompleks og må i sin helhet anrikes ved flotasjon, men der synes være såvidt grovkrystallinsk at separasjonen av de enkelte sulfider ikke vil volde nogen vanskeligheter.

Mitt personlige inntrykk av feltet er, at det ser meget lovende ut. Det er et av de mest lovende felter sett fra dagen i Rørosområdet og fullt ut verdt å bli nærmere undersøkt.

Den sum som Faste Strømmevold har søkt om, kr. 30.000,00, er det intet å si på. Skal han få gjort noget som monner med undersøkelser, må han nok ha såpass i et såvidt langt og stort felt.

Fordelingen på de enkelte poster må bli således som forholdene tillater det. Jeg vil gi søknaden min beste anbefaling og tilråde den ærede tiltakskommisjon å hjelpe ham med disse midler på følgende vilkår:

- 1) ~~Søknaden~~^{er} tilpliktes eventuelt å drive undersøkelsesarbeidet i samråd med Statens fagkyndige representant (bergmesteren) og under hans kontroll.
- 2) Utbetalingene foregår mot spesifiserte regninger gjennom herredskassereren på Røros eller den som departementet pålegger dette hverv. Bergmesteren godkjenner og anviser beløpene.
- 3) Faste Strømmevold pålegges å føre detaljert regnskap for utbetalingene og innsende dette månedlig gjennom bergmesteren med kvitterte regninger og bilag til Tiltakskommisjonen eller Departementet. Regnskapet ledsages av månedlig rapport om arbeidet og resultatene.

- 4) Staten har adgang til å avbryte arbeidet og innstille utbetalingerne med passende varsel av 14 dager.

Papirene returneres.

Med høiaktelse.

Saragruben ligger i Rødhammerens S.Ø.-lige side og ca. 15 km. vei fra Røros. - Ertsen er kobberholdig svovlkis med impregnasjoner av zinkblende og blyglans.

En stufanalyse viser 2.54 % kobber og 40.6 % svovl.

Anvisningen består av tre parallelle ganger, der ligger ca. 15-20 meter fra hverandre. Strøg N.Ø.-S.W. og med fald ca. 30° m/ N.W. Gangberget er lerskifer. Alle tre gange er blottet og undersøkt.

Zone 1. - En ca. 20 meter lang skjæring der for det meste går i jord er drevet inn på gangen. Ved stuf er skjæringen ca. 4 m. høi og ca. 4.5 meter lang (bred). En gang fra ca. 0.10 - 0.30 meter sees i stuffens lengde. Både over og under gangansamlingen er gangfjellet innsprengt med malm.

Zone 2. - Ligger ca. 15 meter op fra Nr.1. En skjæring ca. 2 meter lang og 1.5 meter bred fører inn på gangen der er ca. 1 m. tykk, men impregnert. Gangen kan følges i ca. 8 meters lengde. - Ertsen her sees at være mere kobberholdig enn i nr.1.

Zone 3. - Ligger ca. 20 meter op fra nr.2. Gangen er blottet ved en skjæring der ved skram er ca. 1.5 meter høi. En malmrose ca. 0.60 meter tykk og ca. 1.2 meter lang kan sees i dagen ved skjæringens skram. Gangfjeldet er også her impregnert av malm.

I dagen på flere steder omkring anvisningene kan malm sees.

Efter terrengets utseende å dømme, en regelmessig fordybning i terrenget kan i strøgretning følges i flere hundrede meters lengde, tror jeg, at man her har en større malmansamling.

Terrenget er av den beskaffenhet at man med letthet ved diamantboringer kan få bestemt hvor meget malm man kan gjøre regning på å få.

Røros den 25/10 1917.

Herr O.P. Selboe, her.

Peter Dahl.
stiger

Muga

Malakil = (Gömen - Korta)

* ~~Straße~~ utelag - i lappisch
malakil böing-
nun utelag över all.

+ + + + + + +

muga

mugabogorp - itka nuor
pa fjell.

Richard
New York

Bly - etz ang -
no 6 -

Dr. D. D. D. D.

ikke med på fyll

✓

1 - 1000

Heim gang
av. - 5000 - 1000

Malakia. (Green Hearts)

(Contact deposits)

